

УДК 338.6

DOI: 10.31733/17-03-2023-670-671

Лілія ТИМЧЕНКО

доцент кафедри
цивільно-правових дисциплін,
кандидат юридичних наук

Дар'я СЕРГА

здобувач вищої освіти
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМАТИКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

На сьогоднішній день, сфера підприємницької діяльності досить важлива в кожній країні (державі) світу, вона не може існувати без економічної конкуренції, оскільки існує безліч підприємств, товариств та організацій, які кожного дня роблять все, щоб бути кращим за інші. Україна як економічно розвинена держава, реалізує конкурентну політику, розробляє і приймає нормативно-правові акти щодо захисту економічної конкуренції та постійно розвивається, тим самим розвиває своє законодавство у цій сфері.

Основним Законом України, а саме ст. 42, закріплюється що, «держава гарантує захист конкуренції в підприємницькій діяльності, не допускає неправомірне обмеження конкуренції, зловживання монопольним становищем на ринку та недобросовісну конкуренцію» [1].

Для того, щоб повністю розкрити наведене вище питання, треба визначити зміст поняття «економічна конкуренція». Керуючись ЗУ «Про захист економічної конкуренції» від 11.01.2001, «економічною конкуренцією (конкуренцією) є змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку» [2].

За своїм функціональним призначенням, конкуренція спонукає зниження цін, покращення якості й розширення вибору продукції на ринку. Покращення науково-технологічних досягнень дає значний позитивний результат, хоч і потребує витрат. Як негативний аспект, конкуренція не піддається контролю, тим самим впливає на діяльність організацій, які не можуть вплинути на неї.

Конкурентне законодавство України закріплює норми, категорії та інститути декількох галузей права, керуючись якими, регулює відносини в різних сферах з використанням норм матеріального та процесуального права.

Як стверджує О. Бакалінська, конкурентне законодавство – це «засіб примирення і взаємодії між державою і приватними секторами економіки». Виходячи з цього, саме формування єдиної внутрішньо узгодженої системи регулювання добросовісних конкурентних відносин в Україні є обов'язковою умовою ефективного функціонування й розвитку ринкової економіки [3, с. 20].

Не менш важливим є розуміння поняття «добросовісна конкуренція», але його визначення на національному рівні не закріплено в жодному нормативно-правовому акті. На думку О. Бакалінської, добросовісною конкуренцією є форма взаємодії учасників конкурентного змагання, за якої суб'єкти господарювання під час здійснення господарської діяльності дотримуються чесних і добрих звичаїв, вимог добросовісності, розумності та справедливості, через що отримують переваги в конкурентній боротьбі, в свою чергу, споживачі мають свободу у виборі товару, робити чи послуг високої якості [3, с. 15].

У преамбулі Договору про заснування Європейської Спільноти (1957 р.) як основним завданням визначено постійне гарантування розвитку й чесної конкуренції, в свою чергу, остання виявляється безпосередньо в розумінні всіх «правил гри», а саме в знанні та дотриманні правил і принципів [4].

Важливою складовою частиною діяльності найбільших міжнародних економічних організацій є антимонопольна політика. Так, у 1980 р. Конференція ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКДАТ) ухвалила «Комплекс узгоджених на багатосторонній основі принципів і правил контролю за обмежувальною діловою практикою», таким чином, на основі цього нормативно-

правового акту і під впливом антикартельного європейського законодавства міжурядова група експертів розробила «Типовий закон про конкуренцію» (2000 р.) [5]. Але він, як і усі інші нормативно-правові акти, не містить правил економічної конкуренції.

Також важливо зазначити, що учасник ринку має право вибору вступати чи не вступати в ринкові відносини. Але коли суб'єкт вступає в господарські ринкові відносини, він безпосередньо має право очікувати від інших учасників не утворення труднощів для вільного доступу на ринок, свободи економічної діяльності з дотриманням встановлених норм здійснення господарської діяльності, вимагати припинення неправомірних дій у конкуренції та відшкодування завданих збитків.

Підсумовуючи вище зазначене, можна зробити такий висновок, що у процесі господарської діяльності всі учасники ринкових (господарських) відносин мають дотримуватися правил, які встановлені для певного виду господарської діяльності та утримуватися від дій, які заборонені. Рівність між суб'єктами господарювання є важливим аспектом даної сфери діяльності, оскільки будь-яке відхилення від нормативних приписів щодо вимог здійснення господарської діяльності у певній сфері може супроводити отримання неправомірних переваг такого суб'єкта господарювання стосовно інших, які в свою чергу дотримуються встановлених норм та не порушують заборони.

На даному етапі розвитку, Україні необхідно вдосконалити своє законодавство, зокрема, щодо економічної конкуренції, оскільки правила і принципи, наразі, ніяким чином не закріплені.

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

2. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>.

3. Бакалінська О. Правове забезпечення добросовісної конкуренції в Україні: проблеми теорії і практики : автореф. дис. д-ра. юрид. наук: спец. 12.00.04. К. : Національна академія приватного права і підприємництва ім. Ф. Бурчака. Київ, 2015. 32 с.

4. Договір про заснування Європейської Спільноти, ЄЕС, Договір, Міжнародний документ від 25.03.1957 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_017#Text.

5. Resolution 35/63 adopted by the General Assembly at its 35th Session on 5 December 1980 (Restrictive business practices). 1980. URL: <http://www.un.org/documents/ga/res/35/a35r63e.pdf>.

УДК 347.61/.64

DOI: 10.31733/17-03-2023-671-673

Марина ЮНІНА

доцент кафедри

цивільного права та процесу

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук, доцент

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДОГОВОРІВ, ЩО РЕГУЛЮЮТЬ ОКРЕМІ ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ВІДНОСИНИ МІЖ БАТЬКАМИ ТА ДІТЬМИ

Немайнові відносини між батьками та дітьми регулюються нормами Закону України «Про охорону дитинства», главою 13 Сімейного кодексу України, Конституцією України та іншими нормативно-правовими актами. Особливостями таких правовідносин є те, що, по-перше, вони виникають здебільшого між батьками та неповнолітніми дітьми, по-друге, мають строковий характер, через те, що завершуються з досягненням вісімнадцятирічного віку дитини, по-третє, в таких правовідносинах враховуються інтереси як дітей, так і батьків.

Якщо батьки живуть окремо один від одного внаслідок розлучення чи через інші обставини постає питання щодо подальшого виховання дітей. Згідно зі ст. 141 Сімейного кодексу України батьки мають однакові права та обов'язки щодо дитини, не дивлячись на те, чи перебувають вони у шлюбі, чи ні [8]. Тому для спрощення процедури розірвання шлюбу передбачена можливість укладення договору між батьками про місце проживання дитини.

Цей договір визначає безпосереднє місце проживання дитини та участь того з батьків, хто проживає окремо, у вихованні дитини та її утриманні задля підтримання